

İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ
UYGULAMALI EĞİTİMLERİN PLANLANMASI VE YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN
USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu usul ve esasların amacı, İbn Haldun Üniversitesi öğrencilerinin okudukları programın eğitim planında (müfredatında) yer alan uygulamalı eğitimlerin planlanması ve yürütülmesine yönelik usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu usul ve esaslar İbn Haldun Üniversitesi'nde kayıtlı lisans ve lisansüstü öğrencilerin Üniversitemizde kayıtlı oldukları programlar kapsamında aldıkları uygulamalı eğitim derslerinin planlanması ve yürütülmesine yönelik tarafları ve birimleri, bunların rol ve sorumluluklarını ve uygulamalı eğitimlerin işleyiş süreçlerini kapsamaktadır. Gönüllü katılım sağlanan staj programları bu usul ve esasların kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu usul ve esaslar, 19.06.1986 tarihli ve 19139 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunun 20. Maddesi ve Yükseköğretim Kurulu'nun 17.06.2021 tarihli ve 31514 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu usul ve esaslarda geçen;

- a) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemini,
- b) Başkanlık: İbn Haldun Üniversitesi ilgili Bölüm/Anabilim Dalı Başkanlığı'nı,
- c) Bölüm: Amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün teşkil eden, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın anabilim dallarından oluşan; fakültelerin ve yüksekokulların eğitim ve öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama birimini,
- ç) Ders Öğrenme Çıktısı: Bir dersin başarıyla tamamlanmasının ardından öğrencinin kazanmış olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri temsil eden listede yer alan tanımlama ifadelerini,
- d) Dekanlık: İbn Haldun Üniversitesi ilgili Fakülte Dekanlığını,
- e) Eğitici Personel: Mesleki yetkinliğe sahip, öğrencilerin işletmedeki eğitimlerinden sorumlu, iş pedagojisi eğitimi almış, mesleki eğitim yöntem ve tekniklerini bilen ve uygulayan veya mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında atölye, laboratuvar, meslek dersleri öğretmenliği yapabilme yetkisine sahip işletme personelinin,
- f) Enstitü: İbn Haldun Üniversitesi ilgili Enstitü Müdürlüğü'nü,
- g) EYK: Enstitü Yönetim Kurulunu,
- ğ) FYK: Fakülte Yönetim Kurulunu,
- h) Hazırlık Programı: İbn Haldun Üniversitesi İngilizce Hazırlık Programı'nı,

- ı) İntibak: Öğrencinin muaf sayıldığı derslere göre devam edeceği yarıyıl/yılın belirlenmesi işlemini,
- i) İsteğe Bağlı Staj: Öğrencinin, kayıtlı olduğu programın öğretim planında yer almamasına rağmen kendi ihtiyaçları ve isteği doğrultusunda yaptığı stajı,
- j) İşletme: Mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve iş yerini,
- k) İşletmede Mesleki Eğitim: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile uyumlu şekilde, öğrencilerin 6'ncı seviye öğrenme kazanımlarını (bilgi, beceri ve yetkinlik) iş ortamında geliştirmeleri amacıyla en az bir dönem süreyle işletmelerde gerçekleştirilen uygulamalı eğitim faaliyetlerini,
- l) İşletme Değerlendirme Formu: İşletme tarafından her bir öğrenci için doldurulan, uygulamalı eğitim süreçleri ile ilgili bilgileri, gözlemleri ve işletmenin öğrencilerin uygulamalı eğitim faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerini içeren formu,
- m) Kariyer Merkezi: İbn Haldun Üniversitesi Kariyer Merkezi'ni,
- n) Komisyon: Dekanlıklar tarafından oluşturulan Bölüm Uygulamalı Eğitimler Komisyonu'nu,
- o) ÖİDB: Öğrenci İşleri Daire Başkanlığını,
- ö) Rektör: İbn Haldun Üniversitesi Rektörünü,
- p) Mikro Yeterlilik: Belirli bir alanda veya konuda kısa sürede farklı öğrenme yolları ile kazanılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin ölçme ve değerlendirilmesi sonrasında düzenlenen, görece küçük hacimli yeterliliği (mikro krediler olarak da isimlendirilebilmektedir),
- r) Program: Öğrencinin Üniversitemizde kayıtlı olduğu programı,
- s) Program Öğrenme Çıktısı: Bir programın başarıyla tamamlanmasının ardından öğrencinin kazanmış olduğu bilgi, beceri ve yetkinlikleri temsil eden listede yer alan tanımlama ifadelerini,
- ş) Senato: İbn Haldun Üniversitesi Senatosunu,
- t) Staj: Yükseköğretim kurumlarında verilen ve programa özgü olarak belirlenmiş teorik ve uygulamalı dersler dışında, öğrencilerin öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmeleri, sektörü tanımaları, iş hayatına uyum sağlamaları, tecrübe edinmeleri ve gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmeleri amacıyla işletmelerde 20 günden az olmamak üzere yaptıkları mesleki çalışmayı,
- u) TYYÇ: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ): Bologna Süreci kapsamında Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan; yükseköğretim, mesleki, genel ve akademik eğitim ve öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla kazanılan tüm yeterlilik esaslarını gösteren yeterlilikler çerçevesini,
- ü) Uygulamalı Eğitim Dosyası: Öğrencilerin uygulamalı eğitimler kapsamında hazırlamaları gereken defter, gelişim dosyası, form, rapor ve benzeri dokümanı,
- v) Üniversite: İbn Haldun Üniversitesi'ni,
- y) ÜYK: Üniversite Yönetim Kurulunu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler, Yetkiler ve Sorumluluklar

Süreçte yer alan kişilerin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 5 - (1) **Rektör**, uygulamalı eğitim faaliyetlerinin planlanması, bütçelenmesi, uygulanması, koordinasyonu ve denetiminden sorumludur.

- (2) **Dekan**, a) Birimindeki uygulamalı eğitim faaliyetlerinin planlanması ve uygulanmasını koordine etmek, b) Mesleki eğitim ve staj kapsamında 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun inci maddesi gereğince sigortalanacak öğrencilerin sigortalanmalarına ilişkin iş ve işlemlerin İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı aracılığıyla gerçekleştirmek, c) Uygulamalı eğitimler kapsamında, öğrencinin görev tanımları, iş yerinde öğrenme kazanımları, değerlendirme yöntemleri ve iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yer aldığı sözleşmeleri TYYÇ'nin kalite güvencesi ilkelerine uygun olarak hazırlanmasını sağlamakla sorumludur.
- (3) Bölümler bünyesinde kurulan Uygulamalı Eğitim Komisyonları, uygulamalı eğitim yapılacak işletmelerin belirlenmesi, bu işletmelere yönelik protokol-sözleşme yapma süreçlerinin koordine edilmesi, öğrencilerin işletmelere dağılımının yapılması, öğrencilerin sorumlu öğretim elemanının belirlenmesi, bölüm bazında uygulamalı eğitim süreçlerinin planlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinin yürütülmesinden sorumludur. Protokol-sözleşme metinlerinin hazırlanmasında Kariyer Merkezi Komisyonlara destek verecek, dekanlıklar ve işletmelerin ön anlaşmalarının ardından imzalama sürecini Rektörlük Özel Kalem koordine edecektir.
- (4) Uygulamalı eğitim süreçlerinin Üniversite adına genel koordinasyonu İbn Haldun Üniversitesi Kariyer Merkezi tarafından sağlanır. Kariyer Merkezi, uygulamalı eğitim faaliyetlerinin planlanması ve uygulanması ile ilgili süreçlerde Rektörlük düzeyindeki takip ve koordinasyondan sorumludur. Ancak uygulamalı eğitimlere ilişkin eğitim-öğretim, ölçme-değerlendirme işlemlerinin program bazlı yürütülmesindeki ortak ilkeler, dekan veya müdürün görevlendireceği ilgili öğretim elemanlarından oluşturulan akademik komisyon tarafından koordine edilir. Öğrencilerin eğitim-öğretim, ölçme-değerlendirme süreçlerinin yürütülmesi ve notlarının OBS'ye girilmesi uygulamalı eğitim dersinin sorumlu öğretim elemanı tarafından yapılır.
- (5) Program veya bölümlerde uygulamalı eğitim faaliyetlerini izlemesi, işletme ile kurum arasında koordinasyonu sağlaması, öğrencilere uygulamalı eğitim süreçlerinde rehber olması ve ölçme ve değerlendirme işlemlerinde yer alması amacıyla işletmede mesleki eğitim veya staj yapacak her bir uygulamalı eğitim grubu için eğitimler süresince bir sorumlu öğretim elemanı görevlendirilir. Sorumlu öğretim elemanı en az ayda bir öğrencileri işletmede ziyaret etmek ve dönem sonunda, dönem içinde gerçekleştirilen faaliyetleri, iş yeri ile iletişim ve iş birliği sürecini, öğrencilerin gelişimini ve uygun görülen diğer başlıkları içeren bir raporu bölüm başkanlığına iletmekle sorumludur. Bu raporlar, bölüm başkanlıkları tarafından dekanlıklara ve dekanlıklar tarafından Kariyer Merkezi'ne her dönem sonunda gönderilir. Kariyer Merkezi Üniversite genelinde süreçlerin işleyişi ve durum değerlendirmesine yönelik bir rapor hazırlayarak Rektörlük Makamına sunar.
- (6) İşletmede mesleki eğitim veya staj yapacak öğrenciler, uygulamalı eğitimler esnasında işletme tarafından Komisyonun görüşü alınarak görevlendirilen ve alanında mesleki yetkinliği haiz bir eğitici personelin gözetiminde bulunurlar. Eğitici personelin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Hazırlanan eğitim planı dâhilinde öğrencilerin uygulamalı eğitimlerini yapmalarını ve sürdürmelerini sağlamak.
- b) Uygulamalı eğitim yapan her bir öğrenci için dönem sonunda işletme değerlendirme formunun doldurulmasını sağlamak.
- c) Öğrenciler tarafından hazırlanan uygulamalı eğitim dosyalarını inceleyerek görüş vermek ve onaylamak.
- ç) Devamsızlık, disiplin ve uygulamalı eğitimlerle ilgili diğer hususlarda sorumlu öğretim elemanı ile iş birliği yapmak.

İşletmenin görev ve sorumlulukları

MADDE 6- (1) Bünyesinde, işletmede mesleki eğitim veya staj yaptırılan işletmenin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Bünyesinde uygulamalı eğitim yapacak öğrenci sayısını dikkate alarak alanında mesleki yetkinliğe sahip yeterli sayıda eğitici personeli görevlendirmek.
- b) Uygulamalı eğitim yapacak öğrencinin uygulamalı eğitim kabul formunu onaylamak.
- c) Bünyesinde uygulamalı eğitim yapan her bir öğrenci için işletme değerlendirme formunu doldurmak.
- ç) Uygulamalı eğitim faaliyetlerinin 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümlerine uygun ortamlarda yapılmasını sağlamak.
- d) İşletmedeki çalışma ortamı ve uygulamaların mahiyeti dikkate alınarak öğrencilere iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri vermek.
- e) İşletmede mesleki eğitim ve kayıtlı olduğu programın ders planında yer aldığı için staj yapan öğrencilere 3308 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine uygun olarak ücret ödemek.
- f) İşletmede mesleki eğitim ve staj yapan öğrencilerin geçirdikleri iş kazalarını ilgili mevzuata uygun olarak ilgililere ve aynı gün içinde öğrencinin kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumuna bildirmek.

Öğrencinin sorumlulukları

MADDE 7- (1) Uygulamalı eğitim yapan öğrenciler, uygulamalı eğitimler esnasındaki izin veya devamsızlık sürelerine ilişkin işlemlerde öğrencisi oldukları yükseköğretim kurumunun ilgili mevzuatı ile işletmenin resmî çalışma kurallarına tabidir. Bu Yönetmelik hükümlerine veya işletmenin resmî çalışma kurallarına aykırı davranan öğrencilerin uygulamalı eğitimleri başarısız olarak değerlendirilir.

(2) Uygulamalı eğitim yapan öğrenciler işletmede bulunduğu sürelerde 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 54'üncü maddesi hükümlerine ve işletmenin çalışma kurallarına tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşletmede Mesleki Eğitim ve Stajla ilgili Süreçler ve İşlemler

İşletmede Mesleki (Uygulamalı) Eğitim

MADDE 8 – (1) İşletmede mesleki eğitim; programın niteliği, sektörün ihtiyaçları ve TYYÇ'de tanımlı öğrenme kazanımları dikkate alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre en az bir dönem süreyle yürütülür. Bu eğitim; öğrencinin bilgi, beceri ve yetkinlik düzeyini artırmaya yönelik olarak, gerçek iş ortamında ve ilgili meslek alanına uygun işletmelerde gerçekleştirilir.

(2) İşletmede mesleki eğitim için AKTS kredisi belirlemek zorunludur. AKTS kredileri program veya bölümün ders çizelgelerine eklenir ve öğrencilerin mezuniyet kredisi hesabına dâhil edilir. Öğrencinin işletmede mesleki eğitim kapsamındaki değerlendirme notu sisteme ders notu olarak işlenir.

(3) İşletmede mesleki eğitim kapsamında hesaplanan derslerin toplam kredisi 15 AKTS kredisinden az, 30 AKTS kredisinden fazla olamaz.

(4) Komisyon veya alt komisyonların belirlediği ilkelere uygun olarak, uygulamalı eğitim dersinden sorumlu öğretim üyesi, işletmede mesleki eğitim yapan öğrencileri işletme değerlendirme formu, uygulamalı eğitim dosyası ve önceden belirlenen kazanımlar doğrultusunda değerlendirir.

(5) Değerlendirme sonucu başarısız olan öğrenciler işletmede mesleki eğitimlerini aynı veya farklı işletmelerde yeniden yapabilir.

(6) İşletmede mesleki eğitim gören öğrencilere 3308 sayılı Kanunun 25 inci maddesi uyarınca ücret ödenir. İşletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde on beşinden aşağı ücret ödenemez. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.

(7) 3308 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca işletmede mesleki eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası uygulanır. Bu öğrencilerden bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında ödenecek primler 5510 sayılı Kanunun 87'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yükseköğretim kurumları tarafından karşılanır.

(8) Üniversite uygulamalı eğitimlere ilişkin hususlar ile bu kapsamda kullanılacak formları ilgili mevzuat ve bu usul esaslara uygun olarak belirler ve öğrencilerine duyurur.

Staj

MADDE 9- (1) Stajların yarıyıl veya yaz tatiline rastlayan aylarda yapılması esastır. Ancak aşağıda belirtilen stajların yarıyıl veya yaz tatiline rastlayan aylarda yapılmadığı durumlarda staj ile birlikte eğitim ve öğretim faaliyetleri devam eder, öğrencinin dersinin veya sınavının olduğu günlerde staj yaptırılmaz:

a) İlgili programın veya işletme koşullarının uygun olmaması durumunda bu süreler dışında ve eğitim ve öğretimi aksatmamak şartıyla staj yaptırılabilir.

b) Öğrenci bütün derslerini tamamlamış ancak stajını henüz tamamlayamamış ise stajını herhangi bir ayda yapabilir.

c) Staj, aynı süreli ve haftalık üç günden az olmamak şartıyla eğitim ve öğretim dönemi, yaz okulu ve genel sınav dönemlerinde de yaptırılabilir.

(2) Staj süresi yükseköğretim kurumları tarafından 20 iş gününden az olmamak üzere ilgili programın niteliğine göre belirlenir.

(3) Staj için AKTS kredisi belirlemek zorunludur. AKTS kredileri program veya bölümün ders çizelgelerine eklenir ve öğrencilerin mezuniyet kredisi hesabına dâhil edilir.

(4) Stajlar kapsamında hesaplanan kredi toplamda 5 AKTS kredisinden az 10 AKTS kredisinden fazla olamaz.

(5) Komisyonun uygun görüşü ve bu Yönetmelikteki usul ve esaslara uygun olmak kaydıyla öğrenci isteğe bağlı olarak veya öğrenim gördüğü program kapsamında belirlenen staj süresinden daha uzun süreli staj yapabilir. Bu fıkra kapsamındaki staj süreleri kredilendirilebilir ancak mezuniyet kredisi hesabına dâhil edilmez.

(6) Komisyon veya alt komisyonlar, staj yapan öğrencileri işletme değerlendirme formu, uygulamalı eğitim dosyası ve önceden belirlenen kazanımlar doğrultusunda başarılı veya başarısız olarak değerlendirir. Stajları başarısız olarak değerlendirilen öğrenciler, yeniden staj yapmak zorundadır.

(7) Staj yapan öğrencilere ödenecek ücretler hakkında 3308 sayılı Kanununun 25 inci maddesi uygulanır.

(8) Staj yapan öğrenciler hakkında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanır. Bu öğrencilerden bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında ödenecek primler 5510 sayılı Kanunun 87'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yükseköğretim kurumları tarafından karşılanır.

Uygulamalı eğitim gruplarının belirlenmesi

MADDE 10 – (1) Program veya bölümlerde işletmede mesleki eğitim veya staj kapsamında oluşturulacak uygulamalı eğitim gruplarındaki öğrenci sayısı beşten az olamaz. Ancak program veya bölümlerde uygulamalı eğitim yaptırılacak toplam öğrenci sayısının beşten az olması durumunda bir uygulamalı eğitim grubu oluşturulabilir.

(2) Aynı uygulamalı eğitim grubundaki öğrenciler farklı işletmelerde, işletmede mesleki eğitim veya staj yapabilir.

Ders yükü

MADDE 11 – (1) İşletmede mesleki eğitim kapsamında görevlendirilen sorumlu öğretim elemanına sorumlu olduğu uygulamalı eğitim grubu sayısına bakılmaksızın haftalık azami beş saat teorik ders yükü yüklenir.

(2) Staj kapsamında atanan sorumlu öğretim elemanına sorumlu olduğu uygulamalı eğitim grubu sayısına bakılmaksızın haftalık iki saat uygulamalı ders yükü yüklenir.

İşletmenin değiştirilmesi

MADDE 12 – (1) Öğrenci, uygulamalı eğitime başladıktan sonra komisyonun uygun görüşüne binaen işletme değişikliği yapabilir.

Yurt dışında uygulamalı eğitim

MADDE 13 – (1) Öğrenciler öğretim programlarını aksatmayacak şekilde, ders çizelgelerinde yer alan işletmede mesleki eğitim veya staj uygulamalarını komisyonun uygun görüşüne binaen yurt dışında yapabilirler.

(2) İşletmede mesleki eğitim veya stajını yurt dışında tamamlayan öğrenciler, uygulamalı eğitim çalışmalarına ilişkin belgelerini ve uygulamalı eğitim dosyasını Komisyona teslim eder. Bu kapsamdaki uygulamalı eğitimlere ilişkin ölçme ve değerlendirme işlemleri bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda yürütülür.

(3) Yurt dışında uygulamalı eğitim yapacak öğrencilerin sigortalanması amacıyla sigortacılık alanında faaliyet gösteren yerli veya yabancı kurum ve kuruluşlara ödenecek primler yükseköğretim kurumları tarafından karşılanmaz.

Önceki uygulamalı eğitimlerin tanınması

MADDE 14 – (1) Yatay ve dikey geçiş yoluyla gelen öğrencilerin önceki eğitim kurumlarında yaptıkları işletmede mesleki eğitim ve stajlarının geçerliliği ilgili intibak komisyonu tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

(2) Öğrenim gördüğü program ile ilgili bir işte çalışmış veya çalışmakta olan öğrenciler, çalışma sürelerini ve unvanlarını belgelendirmek koşuluyla işletmede mesleki eğitim veya staj uygulaması kapsamında önceki öğrenmelerin tanınması için başvuruda bulunabilir. İlgili intibak komisyonu söz konusu başvuruları inceleyerek karar verir. Gerektiğinde yönetmeliğin ilgili hükümleri doğrultusunda sadece ölçme ve değerlendirme işlemleri yürütülür.

DÜRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama, Yürürlük ve Yürütme

İhtilafı Durumlarda Uygulama

MADDE 15 – (1) Bu usul ve esaslarda yer verilmemiş hususlarda ilgili mevzuat uygulanır ve üst makama itiraz gerektiren durumlarda Üniversite Yönetim Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 16 - (1) Bu usul ve esaslar Senatonun onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 - (1) Bu usul ve esasları İbn Haldun Üniversitesi Rektörü yürütür.